

litin kunta

kirjaamo.iitinkunta@iitti.fi

Viite: Lausuntopyyntö 22.2.2023

Asia: Iitti, Anhavan osayleiskaavamuutos, Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

ABO Wind Oy suunnittelee tuulivoimahanketta litin kunnan alueelle Anhavaan. Suunniteltu tuulivoima-alue sijoittuu Kausalan kuntakeskuksesta 3,7 kilometriä itään. Alue sijaitsee litin Urajärven kaakkoispuolella, ja sijoittuu suurimmaksi osaksi Valtatie 12 pohjoispuoliselle alueelle. Suunnittelualan pinta-ala on n. 1 350 ha. Alueelle suunnitellaan enintään yhdeksää yksikkötehoaan 6–10 MW:n suuruista tuulivoimalaa, joiden suunniteltu pyyhkäisykorkeus on enintään 320 metriä. Tuulivoimapuiston kokonaisteho tulee olemaan arviolta noin 90 MW. Tuulivoimahankkeeseen liittyen litin kunta on käynnistänyt Anhavan osayleiskaavamuutoksen, jota laatii Arkkitehtuuri- ja suunnittelu- ja rakennus Oy. Kaavoituksen kanssa samaan aikaan tehdään YVA-lain (Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä) mukainen ympäristövaikutusten arviointi (YVA).

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo lausuu 14.2.2023 päivätystä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta seuraavaa.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Suunnittelualueella sijaitsee useita muinaismuistolain (295/1963) suojaamia kiinteitä muinaisjäänöksiä (karttaliite). Lisäksi alueen muinaisjäänöstiedot eivät ole ajan tasalla kuin vain osittain. Osa suunnittelualueesta (karttaliite) on inventoitu aurinkovoimalahankkeen yhteydessä vuonna 2022 (*Tiainen, T. 2022: litin aurinkovoimapuiston arkeologinen inventointi (Ahlman Group)*), mutta osa jo 20 vuotta sitten (*Seppä, J. 2003: litin arkeologinen inventointi*). Edellä esitetyn perusteella museo edellyttää, kuten osallistumis- ja arviointisuunnitelman kohdassa *Laadittavat selvitykset* (s. 13/16) on myös esitetty, että kaavahankkeeseen liitetään selvityksenä arkeologinen inventointi. Selvityksen kohteena on koko hankealue painottuen kuitenkin muuttuvan maankäytön alueille niiltä osin kuin ko. alueita ei ole jo inventoitu vuonna 2022. Koska tarkkoja suunnitelmakarttoja tuulivoimaloiden alueista ja niihin liittyvästä muusta uudesta infrastruktuurista (tiet yms.) ei vielä ole, on inventoinnissa huomioitava kaikki potentiaaliset tuulivoimaloille suunnitellut alueet ja myös niihin liittyvän tiestön yms. alueet. Näin varmistetaan se, että muinaisjäänösselvitys saadaan kerralla suoritettua eikä sitä tarvitse myöhemmin täydentää, jos suunnitelmat muuttuvat. Alueellinen vastuumuseo valvoo suoritettavia tutkimuksia ja niiden riittävyyttä. Inventointiraportti on toimitettava alueelliselle vastuumuseolle arvioitavaksi heti sen valmistuttua. Inventoinnissa mahdollisesti löytyvät uudet muinaisjäänökset ja hankealueelta jo aiemmin tunnetut muinaisjäänökset aluerajauksineen on huomioitava kaavahankkeessa maankäyttö- ja rakennuslain sekä muinaismuistolain edellyttämällä tavalla voimaloiden ja huoltoreittien sijoittelussa.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Kaava-alue on suurimmaksi osaksi rakentamatonta, metsätalouskäytössä olevaa kumpuilevaa kangasmetsää ja ojitettua suota, mutta hankealueen sisällä on myös KymiRing-moottorirata, kaksi maisemointivaiheessa olevaa maa-ainestenottoaluetta, ampumarata, useita teitä ja kuntopolkuja, ja yksittäisiä rakennuksia, kuten Anhavan ulkoilumaja. Alueen pohjoislaidalla on kaksi osittain alueen sisälle sijoittuvaa peltolohkoa. Alueen keskellä kulkee itä-länsisuuntainen Fingridin voimajohto.

Hankealueen koillisosa on pääosin yleiskaavan ulkopuolista aluetta. Alueen koillisreunalle, Ikolanlammen rantaan, ulottuu Pyhjärven-Leininselän-Urajärven yleiskaava-alue (2000). Yleiskaavassa on osoitettu alueita maa- ja metsätalousvaltaisena alueena ja loma-asuntoalueena. Hankealueen etelä- ja länsiosat sijoittuvat Kausalan - Kirkonkylän osayleiskaava-alueelle (2011). KymiRingin alue on kaavassa merkitty erityisalueena, jolla sijaitsee moottoriurheilun tapahtumakeskuksen alue. Pohjoisosa hankealueesta sijoittuu maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle tai maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta. Alueen eteläosassa KymiRingin ympäristössä on voimassa Tillolan moottoriurheilukeskuksen asemakaava (2015).

Suunnittelualueelle ei sijoitu valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita tai kulttuuriympäristöjä. Sen sijaan alueen läheisyyteen näitä sijoittuu useita. Voimaloiden suuresta korkeudesta johtuen niiden merkittävin vaikutus kulttuuriympäristöön perustuu niiden näkyvyyteen erittäin laajalla alueella. Maisemavaikutusten arvioimiseksi tulee kaavaselostukseen liittää maisemaselvitys, valokuvaseitteinä tehtyjä havainnekuvia sekä näkymäalueanalyysi. Kaavaselostukseen tulee kuvata vaikutukset kulttuuriympäristöön hankealueella, sen välittömässä lähimaisemassa, lähialueella sekä kaukoalueella. Erityisesti tulee kuvata ja havinnollistaa vaikutukset valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittäviin rakennettuihin kulttuuriympäristöihin ja arvokkaisiin maisema-alueisiin. Pääpaino tulee olla kaikkein arvokkaimmiksi arvioituilla ja toisaalta lähimpänä hankealuetta sijaitsevilla alueilla.

Kaava-alue sijaitsee lähellä Kymenlaakson maakuntarajaa ja vaikutukset niin etäälle näkyvien voimaloiden kuin voimalinjankin osalta ulottuvat myös Kymenlaakson alueelle. Kymenlaakson museo vastaa alueensa kulttuuriympäristöstä ja myös sen näkemykset on huomioitava hankkeissa, joiden vaikutukset ulottuvat sen toimialueelle.

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö

Liisa Koskelainen

tutkija

Lauri Miettinen

LAHDEN MUSEOT

Lahti City Museums

Lausunto

D/1019/10.02.00.00/2023

27.3.2023

Alueellinen vastuumuseo

tutkija, arkeologi

Esko Tikkala

Liitteet: Karttaliite

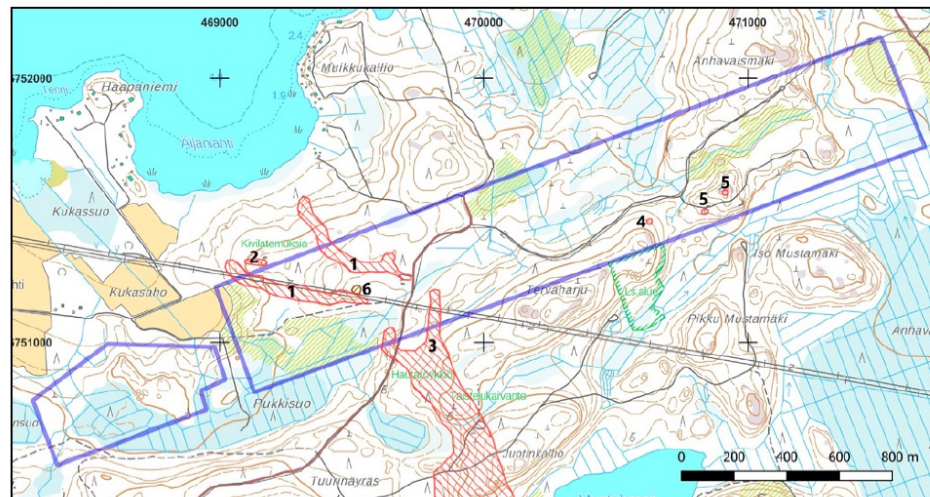
Tiedoksi: Museovirasto, Hämeen ELY-keskus

Karttaliite

Ote muinaisjännösrekisterin kartasta. Punaisella muinaisjännöskohteet

YLEISKARTTA 1

Kartta 2. Iitin aurinkovoimapuiston inventointialue ja arkeologiset kohteet.

Yleiskarttaote aurinkovoimalahankkeen yhteydessä vuonna 2022 suoritetun inventoinnin alueesta: inventointialueet merkitty sinisellä viivalla. Tiainen, T. 2022: Iitin aurinkovoimapuiston arkeologinen inventointi (Ahlman Group), s. 4.